

Från avfallshantering till resurshantering

Bilaga 3 - Uppföljning av föregående avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 30 januari 2023, § 7

**ÖRNSKÖLD SVIKS
KOMMUN**

www.ornskoldsvik.se

Innehåll

1. Bakgrund och syfte.....	1
2. Struktur, processer och slutsatser från föregående avfallsplan.....	1
2.1 Innehåll och struktur.....	1
2.2 Övergripande mål.....	1
2.3 Intern implementering.....	2
2.4 Årlig uppföljning av mål och åtgärder i avfallsplanen.....	2
2.5 Uppföljning av betydande miljöpåverkan i befintlig MKB.....	2
3. Redovisning - Uppföljning av avfallsplan 2016 – 2020.....	3
3.1 Avfallsminimera.....	3
3.2 Återanvända.....	6
3.3 Återvinna.....	7
3.4 Deponera.....	9
3.5 Övergripande för hela avfallshierarkin.....	10
4. Slutsatser.....	11

1. Bakgrund och syfte

Örnsköldsviks kommun antog 2016-12-19 (§ 268) en renhållningsordning för perioden 2017–2021. Syftet med den här bilagan är att redovisa hur uppföljningen av den föregående avfallsplanen har genomförts samt slutsatser av den arbetsperioden inför den kommande avfallsplanen.

2. Struktur, processer och slutsatser från föregående avfallsplan

2.1 Innehåll och struktur

Avfallsplan 2016 är innehåller fem olika delområden – i enlighet med avfallstrappans rubriceringar och därmed fokus på åtgärdsarbetet. Antalet mål har för geografisk kommun och kommunkoncern tillsammans varit 15 med 20 tillhörande åtgärder. Utöver detta finns det 3 mål och 2 åtgärder som riktar sig övergripande för hela avfallshierarkin – i syfte att få ”en rörelse upp för trappan”.

Ansvar för implementering av samtliga 18 mål och 22 åtgärder har samtliga förvaltningar och bolag. Uppföljningen under 2021 för året 2020 visar att av totalt 18 mål så bedöms 11 mål vara uppnådda, 5 mål inte uppnådda och 2 mål som nära att uppnås.

2.2 Övergripande mål

Föreslagna mål och åtgärder är satta utifrån ambitionen att de tillsammans ska verka för en rörelse uppåt i avfallstrappan. Det översta trappsteget – att minimera mängden avfall – är det mål som avfallsplanen har som helhet.

Som övergripande mål för avfallsplan 2016 är för hela geografiska kommunen;

- Mängden hushållsavfall (exkl. slam) per person och år ska minska med 23 kg (5 %) till 2020 (jmf 2015)

För att i arbetet skapa en samsyn inom kommunkoncernen gäller inom organisationen ett likartat mål;

- Mängderna i gröna kärlet från kommunala verksamheter och bolag ska 2020 vara 400 ton (40 %) lägre (jmf 2015)

Målen är inte helt jämförbara mellan målgrupperna då uppföljningsmöjligheterna varierar något.

2.3 Intern implementering

Avfallsplan 2016 innehöll uppdraget att skapa en intern arbetsgrupp (avfallsgruppen) som skulle träffas ett antal gånger årligen för att hålla implementeringen av åtgärderna aktuell. Arbetsgruppen har innehållit representanter från samtliga fem förvaltningar samt det kommunala renhållningsbolaget. Gruppen har träffats 2 gånger per år – under våren inför uppföljningen när statistik funnits tillgängligt och sedan under hösten för att informera varandra om pågående arbete. Gruppen har gett en personlig kontakt mellan olika verksamheter, vilket uppskattats och bedömningen av kommunledningsförvaltning samt renhållningsbolag är att denna grupp varit en viktig förutsättning för att höja intern kompetens, lösa frågor eller stötta varandra i arbetet.

2.4 Årlig uppföljning av mål och åtgärder i avfallsplanen

Under våren när Avfall Web har behövlig statistik tillgängligt följdes mål och åtgärder upp av representanter inom avfallsgruppen. Uppföljningen har skett genom en bedömning av måluppfyllelse vid måläret 2020 på en tregradig skala. Uppföljningen har därefter årligen redovisats till ansvarig nämnd, kommunstyrelsen. Uppföljningen under våren 2021 för året 2020 ligger som utgångspunkt för revideringen och påföljande avfallsplan.

2.5 Uppföljning av betydande miljöpåverkan i befintlig MKB

Inför revideringen har kommunen gjort en uppföljning av den betydande miljöpåverkan som kommunen bedömde i nuvarande MKB. Där ingår miljöeffekter på människors hälsa, klimat och luft – positiva som negativa. Implementeringen av åtgärder i befintlig avfallsplan bedöms också ha medfört både en negativ och positiv miljöpåverkan.

En negativ påverkan är att genom det ökade antalet hushåll så har vi även fått ökade avfallsmängder från såväl ÅVC:er som ÅVS:er. Dessa ökade mängder avfall har krävt transporter från personfordon och tyngre fordon. Transporter från hushållens personfordon och vissa tyngre transporter för tömning och borttransport har bedömts medföra negativ miljöpåverkan då uppgifter om fordonstyp och val av drivmedel inte funnits tillgängligt. En negativ miljöpåverkan bedöms också vara att avfallsplanens intention kring arbetet med nedlagda deponier inte kunnat genomföras enligt satta mål. Konsekvensen är därmed att arbetet till fullo inte minskat risken för människors hälsa.

En positiv miljöpåverkan är att nya och fler ÅVC:er har gett bättre service till hushållen – vilket är positivt. Samtidigt har möjligheten och tillgängligheten till ÅVS:er bibehållits under perioden vilket är en del i den avfallsinfrastruktur som behövs. De ökade avfallsmängder som genererats har omhändertagits på ett bra sätt för vidare återvinning och återanvändning. Uppgifter finns för val av drivmedel för de transporter som sker via kommunens renhållningsansvar. Dessa visar på en kraftigt ökad andel förnybara drivmedel under perioden samtidigt som transporteffektiviteten ökat avsevärt genom större containrar per transport. Detta bedöms ha haft en positiv miljöpåverkan. Under perioden har

även synen på återbruk förändrats markant bland medborgarna vilket även syns i antalet sålda enheter inom återbruksbutiken.

3. Redovisning - Uppföljning av avfallsplan 2016 – 2020

Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020 görs med hjälp av följande skala.

- **Ja.** Målet är uppnått eller kommer kunna nås till år 2020.
- ◆ **Nära.** Målet är delvis uppnått eller kommer delvis att kunna nås till år 2020.
- **Nej.** Målet är inte uppnått och kommer inte kunna nås till år 2020 med befintliga och beslutade styrmedel och åtgärder.

3.1 Avfallsminimera

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
1. Mängden hushållsavfall (exkl. slam) per person och år ska minska med 23 kg (5 %) till 2020 (jmf 2015).	■ Nej	År 2015 var mängden hushållsavfall per person 463 kg och 2020 var det 490 kg, dvs en ökning med 27 kg (6%). Under perioden 2016–2019 har det varierat mellan 443 kg och 465 kg. Mängden grovt avfall ökade mycket under pandemiåret 2020.
2. Mängderna i gröna kärlet från kommunala verksamheter och bolag ska 2020 vara 400 ton (40 %) lägre (jmf 2015).	■ Nej	Från 2015 till och med 2020 har mängderna i gröna kärlet från kommunala verksamheter och bolag minskat med 368 710 kg (369 ton) eller 36 %. Den gemensamma mängden i grönt kärl ökade med cirka 8 ton mellan 2019 och 2020.
2a. Alla anställda i kommunala förvaltningar och bolag ska senast 2020 ha fått information om avfallshantering och källsortering.	◆ Nära	Behovet av information är olika inom koncernen då vi har så olika verksamheter, kunskaper och därmed behov. KSF, KLF och Miva har tillsammans arbetat med åtgärden. Bedömningen är att målgruppsinriktad information och vägledning på intranätet Örnkom ger kontinuitet och stöd för alla verksamheter över tid. Webbsidor kring avfallshantering är under utarbetande och kommer slutföras under 2021.
2b. Ett anpassat utbildningspaket (i likhet med Avfall Sveriges) tas fram under 2018	■ Nej	Som tidigare har redovisats så kommer inte ett utbildningspaket i likhet med Avfall Sverige kommer att tas fram då bedömningen från arbetsgruppen för åtgärd 2a är att det är viktigare att börja med en målgruppsinriktad kommunikation som kan rikta rätt information till den målgrupp som behöver informationen.

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
<p>3. Kommunen ska aktivt jobba för att minska nedskräpning och öka källsortering i offentlig miljö. Mängden avfall till förbränning inom den offentliga miljön som sköts av kommunen ska minska med 15 % till 2020.</p>	<p>● Ja</p>	<p>Statistikunderlaget har under aktualitetsperioden förändrats gentemot målformuleringen och målet är därmed svårt att följa upp. Utifrån mängden avfall inom skärgård, badplatser och friluftsområden har mängden avfall till förbränning under perioden 2015 tom. 2020 minskat med 40 ton eller 67 %.</p> <p>Nedskräpning: SBF har arbetat med två RISE-projekt under perioden; ”Förpackning On-the-Go” -projektet (2018) analyserade skräp från våra parker och sökte nya idéer. Projektet identifierade att upp till 90 % av skräpet i våra stadsparker är "on-the-go" förpackningar som är nära kopplat till lokala kaféer och restauranger. I ett nytt projekt ”Pant-på-Stan” som planeras under sommaren 2021 testas utvidgningen av konceptet för att öka återvinningen och minska avfallet.</p> <p>Genom införande av biljettlös parkeringsbetalning har förekomsten av pappersskräp påtaglig minskat i den offentliga miljön.</p> <p>Ökad källsortering i offentlig miljö: Tre sorteringsstationer med fyra fraktioner är beställda och ska placeras längs Storgatan från Centralplanen till Stora torget. Ytterligare fem planeras att beställas hösten 2021. Soptunnor för sorterat avfall kommer att tas bort.</p> <p>SBF har aktivt diskuterat nedskräpning och ökad källsortering med 24 restauranger och kaféer. Många av dessa är aktiva för att ta bort plast i färdig förpackning och införa återanvändbara behållare.</p> <p>För kultur- och fritidsavdelningens anläggningar har mängden sopor ökat under 2020. Ökningen kan kopplas till ökat antal besökare i kommunens friluftsområden och anläggningar under Covid-19 pandemin.</p>
<p>3a. Inventera anläggningar där det skall finnas välordnade system för källsortering. Ex. Friluftscentralen, Fjälludden, Malmön, Huggsjöstugan, Hörnsjön</p>	<p>● Ja</p>	<p>Inventering av vilka anläggningar som bör ha källsortering utfördes under 2019.</p>

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
3b. Införa källsortering baserad på utredning vid inventerade friluftsområden.	● Ja	Källsorteringskärl kommer under 2021 att placeras ut på/vid Vågön, Högholmen, Fjälludden, Malmön och Friluftscentralen. På norra Ulvön finns redan en ÅVC.
3c. Kommunen skall aktivt jobba för att arrangera skräpplockardagar, skärgårdsstädning, väg städning etcetera i samverkan med föreningar, skolor med flera Senast 2019 ska en årlig ”skärgårdsstädardag” vara införd, där båtklubbarna (minst fem) gemensamt hjälps åt att städa stränder i skärgården.	● Ja	SBF har genom kultur- och fritidsavdelningen medverkat till skräpplockardagar och strandstädning. I samarbete med ”Städa Sverige”, ICA och ett antal föreningar har flera stränder städats, bland annat Köpmanholmens badstrand, Skeppsmalen, Salusand och Köpmanholmens industrihamn.
3d. Förbättra informationen på hemsidan och vid anläggningarna.	◆ Nära	Informationen på hemsidan ska förbättras och informationen på anläggningarna ska kompletteras.
3e. Strategi för en enhetlig källsortering i offentlig miljö finns utarbetad senast 2018.	● Ja	Kommunen har nu information och tillförlitligt underlag för att kunna utarbeta en strategi för avfallshantering i offentliga stadsparker. Genomförandet kommer att kräva investeringar och resurser för att göra ändringar i anläggningar och processer.
4. 2020 ska 50 % av kommunens fritidsbåtar ha lämnat latrin vid någon av de befintliga latrintömningsanläggningarna som finns i skärgården.	◆ Nära	En enkät skickades ut till båtklubbarna under våren 2020 men tyvärr så inkom inte ett enda svar. Ny enkät kommer att skickas ut under 2021. Att inga svar inkom 2020 kan bero på pandemin, då många föreningar under våren inte hade några fysiska möten och ännu inte kommit i gång med webmöten.
4a. Informationsinsatser till båtklubbarna samt på hemsidan, sociala medier, foldrar och vid hamnarna.	◆ Nära	Informationen på hemsidan ska förbättras och ett webbaserat informationsmaterial ska tas fram som båtklubbarna med flera föreningar kan ladda ner. Arbetet har påbörjats men inte slutförts.
4b. Årlig träff med båtklubbarna och hamnägare med information och uppföljning.	● Ja	Föreningarna bjuds in till årlig träff som tidigare redovisats och därför anges åtgärden uppfylld. Undantaget har varit under 2020 och Covid-19 pandemin så har ingen träff genomförts med båtklubbarna.

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
5. Genomsnittliga mängden matavfall per elev ska till 2020 minska med 5 % (jmf med medel för 2014 och 2015).	◆ Nära	Livsmedelsverkets insamlingsmall började att användas 2019 och från och med 2020 så redovisas kommunens matsvinn i gram per elev. Övergången till nytt redovisningsätt har gjorts för att möjliggöra jämförelser med riket samt andra kommuner. Vid mätningen 2020 var matsvinnet 19,2 g/elev/dag och det är en fortsatt minskning. Jämfört med 2019 är minskningen 9%.

3.2 Återanvända

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
6. Det ska senast 2018 vara möjligt att lämna möbler till återanvändning på återvinningscentralerna i Björna, Bjästa, Husum och Bredbyn.	● Ja	Nya återvinningscentraler med möjlighet att lämna till återbruk invigdes i februari 2018 i Bjästa och Bredbyn och i november 2018 i Husum och Björna. Även Startpunkten (Välfärdförvaltningen) redovisar måluppfyllelse. Möjligheten att lämna möbler är nu i gång och finns som en etablerad insats i det dagliga återvinningsarbetet för Startpunkten, i nära samverkan med MIVA.
7. Andelen kommunmedborgare som uppger att de köper och säljer begagnat ska överstiga 20 % år 2020 (jmf med 12 % år 2014).	● Ja	Vid senaste kundundersökningen som genomfördes hösten 2020 blev utfallet 48%.
8. Kommunkoncernen ökar sin återanvändning.	● Ja	Startpunktens Återvinningsbutik har under 2020 sålt ca 86 000 enheter, vilket omfattar alla aktörer/medborgare inom vår geografiska kommun. Detta är en ökning på 20 000 enheter, trots ett pandemi år och färre öppettider/dagar. Detta kan visa på ett fortsatt intresse för återbruk i kommunen. Intern fakturering inom kommun koncernen var 2020 ca 600 enheter, vilket kan jämföras med ca 700 enheter år 2019, ca 200 enheter år 2018 och ca 600 enheter återvunnet material för 2017. Vi ser alltså inte en ökning inom koncernen över denna period. En faktor till detta skulle kunna vara den då pågående pandemin.

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
8a. Ta fram och sprida information kring hur logistiken bör vara kring avyttrande och införskaffande av ex. möbler inom organisationen (2017).	■ Nej	Förvaltningsorganisationen saknar fortfarande en beslutad rutin för att avyttra möbler. Vid införskaffande av möbler etcetera ska kommunens upphandlingsregler följas. Ett av kommunfullmäktiges mål anger att varor som köps in ska i huvudsak vara giftfria, återvunna eller av förnybara råvaror. Av bolagen redovisar Övik Energi att de har en plan för hur möbler i första hand ska återanvändas och i andra hand avyttras.
9. Utredda möjliga avsättningsvägar och dess varaktighet samt eventuella åtgärder för att mottagaren ska kunna nyttja askorna.	● Ja	Ingen aska går till deponi utan nyttiggörs som konstruktionsmaterial. Under 2020 har aska från Hörneborgsverket används till sluttäckning av en deponi samt byggande av väg.

3.3 Återvinna

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
10. 2019 ska mängden förpackningar och tidningar i grönt kärl vara mindre än 1,0 kg/person och vecka vid plockanalys.	■ Nej	Vid senaste plockanalysen som genomfördes hösten 2020 på två villaområden blev utfallet 1,1 kg /hushåll och vecka.
10a. Kommunen ska verka för att påverka antal och utformning av ÅVS via samråd med FTI	● Ja	Kommunen och Miva har samråd med FTI ca 2 ggr /år där utformning och behov av nya ÅVS:er diskuteras
10b. Förutsättningar för och konsekvenser av en ev. utökad fastighetsnära insamling för kommunens hushåll skall utredas senast 2019.	■ Nej	Åtgärden bedöms vara irrelevant och redovisas som inte uppfylld. Under avfallsplanens giltighetsperiod har förutsättningarna för insamling och återvinning av förpackningar och returpapper ändrats flera gånger. Kommunen har inte haft mandat att besluta om fastighetsnära insamling. (I december 2020 beslutade regeringen att producentansvaret för tidningar tas bort 2022. Ansvaret övergick till kommunerna utan krav på fastighetsnära insamling. Insamlingsansvaret för förpackningar ska åter igen utredas på nationell nivå under 2021.)

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
11. Senast 2020 ska mängden farligt avfall (kemiskt + el avfall) i grönt kärl vara = 0,01 kg/hushåll och vecka vid plockanalys.	● Ja	Vid senaste plockanalysen som genomfördes hösten 2020 på två villaområden var utfallet 0,01 kg /hushåll och vecka.
11a. Senast 2019 ska det finnas ett kompletterande system för insamling av smått el avfall på 3 platser i kommunen.	● Ja	Tre insamlingskåp finns utplacerade i butiker sedan mars 2019. Totalt finns 5 skåp.
12. Senast 2020 ska minst 40 % av matavfallet sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tas tillvara.	■ Nej	Utfall för 2020 blev 31%. Andelen har ökat successivt under planperioden.
12a. Översyn av vikttaxa år 2019	● Ja	Beslut att göra taxan mer miljöstyrande, genom att öka skillnaden i viktavgift mellan de som sorterar ut matavfall separat till brunt kärl och de som inte gör det, togs av KF december 2019 (taxa 2020).
12b. Miljö- och hälsoenheten ska senast 2018 säkerställa att tillsyn av avfallshandling hos livsmedelsverksamheter inkluderas i tillsynsplanen.	● Ja	Tillsyn av avfallshandling ingår som ett kontrollområde vid tillsyn av livsmedelsverksamheter.
12c. Miljö- och hälsoenheten tar senast 2018 fram informationsmaterial om källsortering till livsmedelshandlare och deras fastighetsägare.	■ Nej	Oklarheter i klassningen av avfall från livsmedelsverksamheter har medfört att frågan inte har prioriterats.
13. Källsortering (förpackningar, tidningar, farligt avfall och matavfall) ska vara infört i alla kommunala förvaltningar och bolag senast år 2020.	● Ja	Inom förvaltningsorganisationen finns det möjlighet att sortera förekommande fraktioner på fastigheterna. Möjligheten för verksamheterna att källsortera även i de förhyrda lokalerna beaktas i samband med att nya lokaler hyrs in. Övikshem att de källsorterar på alla arbetsplatser, både Sjögatan och områdeskontor. De erbjuder också ca 93% av hyresgästerna bostadsnära källsortering. I områden där detta inte erbjuds finns inte möjlighet eller utrymme att införa källsortering. I dessa fall hänvisas till återvinningsstationer som finns inom gångavstånd. Även Övik Energi och Miva källsorterar på alla arbetsplatser.

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
13a. Förutsättningarna för att förvaltningarna ska kunna uppnå målet ska utredas tillsammans med verksamheterna (senast 2017).	● Ja	Det pågår ett kontinuerligt arbete med att skapa bättre förutsättningar för verksamheterna att källsortera/avfallshantera och framför allt sortera rätt där rätt uppmärkta kärl/behållare samt information ska underlätta sorteringen. Verksamheterna behöver fortfarande utveckla och förbättra hanteringen av matavfallet men även förbättra övrig källsortering.
14. 2019 har 60 % av de boende i kommunala bostäder tillgång till separat matavfallsinsamling.	● Ja	Idag har 84% av våra hyresgäster tillgång till matavfallsinsamling. Ytterligare 9 % är påbörjade och beräknas vara i gång senast 2022.
14a. Utredning av förutsättningarna för införande av matavfallsinsamling inom kommunala bostäder. (senast 2017).	● Ja	Övikshem anger att de har en plan för att 94 % av hyresgästerna ska ha tillgång för matavfallsinsamling senast 2022. För resterande 6 % finns hinder idag där nyttan inte överväger kostnaderna. Men detta kommer fortsätta utredas och införas där möjlighet finns.

3.4 Deponera

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
15. Alla nedlagda deponier (kommunala och privata) ska 2020 vara dokumenterade, undersökta och bedömda vad gäller åtgärdsbehov.	■ Nej	Varken mål 15 eller åtgärderna 15 a och 15 b har uppfyllts. KLF är i egenskap av verksamhetsutövare ansvarig för de 28 nedlagda kommunala deponierna som inte är avslutade som ärende. För KLF är 2/3 av målet är uppnått, de kommunala deponierna är dokumenterade och undersökta enligt Mifo 1. Frågan om vem (länsstyrelsen eller SBN) som har tillsynsansvar för privata deponier har inte prioriterats och är ännu inte utredd.

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
15a. Tidplan för genomförande av föreslagna åtgärder för nedlagda kommunala deponier tas fram under 2020.	 Nej	<p>KLF: Tidplan för samtliga nedlagda kommunala deponier saknas i dagsläget. KLF har i samråd med tillsynsmyndigheten (SBF) kommunicerat att Elverket är den mest prioriterade deponin, denna har undersökts färdigt 2020 och kan nu avslutas. Eventuellt blir även Lönnen prioriterad, beror på provtagningen av inomhusluften.</p> <p>SBF: Tillsammans med MEX, som har ansvaret för att utreda och åtgärda de kommunala deponierna, har SBF kommit överens att börja med de som utgör störst risk, vilket bedöms vara den gamla deponin vid Strandparken (Elverket) och deponin under husen vid Valhalla. Utredningen för Elverket visar att det finns höga halter av diverse föroreningar. Med hänvisning till nuvarande markanvändning ser SBN inte anledning att ställa krav på åtgärder. När det gäller deponin på Valhalla så kom provtagningen i gång under hösten 2020. Där ska utredas om deponi gas tränger in i bostäderna på platsen.</p>
15b. Nedlagda privata deponier ska vara dokumenterade, undersökta och bedömda vad gäller åtgärdsbehov senast 2020.	 Nej	Samhällsbyggnadsnämnden har inte prioriterat målet. Det är inte utrett om det är kommunen (SBN) eller länsstyrelsen som har tillsynsansvaret.

3.5 Övergripande för hela avfallshierarkin

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
16. Vid kundenkäter ska andelen som anser sig vara nöjda eller mycket nöjda med informationen gällande avfallshanteringen vara = 80 %	 Ja	Vid kundundersökningen 2020 var utfallet 84%.

Mål och åtgärder	Bedömning om mål och åtgärder nås till år 2020	Kommentar
16a. Information kring avfallsminimering, miljönärvänlig kampanjen (laga, låna, återanvända)	● Ja	Pågår kontinuerligt. Trafik och Park: Planerat juni – augusti 2021, Partner till RISE pant på stanprojekt.
16b. Utredda behov av information kring avfallshantering till nyanlända (senast 2017).	● Ja	En träff har hållits med representanter från Miva, Övikshem, Mångkulturellt Centrum och kommunens integrationsenhet i oktober 2017. Olika behov och förslag på kanaler som kan användas kom fram. De olika organisationerna jobbar vidare med frågan på olika sätt.
17. Vid kundenkäter ska andelen som anser sig vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen i kommunen vara = 85 %	● Ja	Vid kundundersökningen 2020 var utfallet 85%.
18. Vid kundenkäter ska andelen som anser sig vara nöjda eller mycket nöjda med lämnings möjligheter för farligt avfall (inklusive el avfall) i kommunen vara = 85 %	● Ja	Vid kundundersökningen 2020 var utfallet 88% för farligt avfall och 91% för el avfall.

4. Slutsatser

Viktiga lärdomar att ta med i utarbetande av kommande avfallsplan:

- Ansvar och tidpunkt för genomförande av åtgärdsaktiviteter behöver vara tydligt.
- Kommunikation/information koncerninternt behöver utvecklas.
- Avfallsgruppen ska kvarstå och om möjligt även utvecklas och med fler möten.
- Alla åtgärdsaktiviteter behöver ha en tydlig finansiering.
- Uppföljningsarbetet behöver utvecklas för att koppla ihop verksamhetsplanering med beslutade åtgärder.
- Förbättringsarbetet är en process och den behöver underhållas och hållas vid liv.